

## Na Morzu Północnym łodzie podwodne zatopiły 8 kontrtorpedowców i okrętów konwojujących

**Storpedowano 5 statków o łącznej pojemności 30.000 TRB. — 8.000-e zwycięstwo powietrzne eskadry myśliwców im. Mölders'a**

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 4. V. 1944.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Pod Sewastopolem i nad dolnym Dniestrem odparto miejscowe ataki bolszewików.

Na wschód od rzeki Seret nieprzyjaciół kontynuował swe ataki wielkimi siłami. Wszystkie próby bolszewików, by przełamać stanowiska niemieckie również wczoraj udaremniłono w za-

ciętych walkach i przez zdecydowane kontrataki.

Zespoły niemieckich i rumuńskich samolotów bojowych przyczyniły atakującym bolszewikom ciężkie straty. W nieustannym działaniu zniszczyły jeszcze 31 czołgów nieprzyjacielskich, liczne działa i wielką ilość środków komunikacyjnych z dostawami.

Silne eskadry samolotów bojowych zwalczały ubiegłej nocy obiekty nieprzyjacielskiego ru-

chu i obiekty wojskowe na obszarze na północny zachód od Jass.

Będąc pod dowództwem pułkownika-perucznika Nordmanna eskadra myśliwców im. Möldersa zakomunikowała o swym 8.000 zwycięstwie powietrznym.

Na przyczółku desantowym Nettuno odparto atak nieprzyjacielski przeprowadzony po silnym przygotowaniu przez artylerię i miotacze granatów.

Łodzie podwodne atakowały na Morzu Północnym zdążającą do Anglii silnie ubezpieczoną przez kontrtorpedowce i samoloty transportowe karawanę. Zatopiły 8 kontrtorpedowców i okrętów konwojujących i storpedowały 5 statków o łącznej pojemności 30.000 TRB. Dwa z tych statków zatopili natychmiast. Zatonienie pozostałych statków można uważać za pewne.

W tych kilkodziennych operacjach szczególnie się odznaczyły łodzie podwodne pod dowództwem nadporuczników marynarki Lange i Herrle.

Niemieckie ścigacze storpedowały na Adriatyku w nocy z 2-go na 3-ci maja nieprzyjacielski torpedowiec.

Podczas odpierania brytyjskiego ataku terrorystycznego na środkową Francję ubiegłej nocy zestrzelono 51 czteromotorowych bombowców nieprzyjacielskich. Kapitan Bergmann, kapitan sztafety w eskadrze myśliwców nocnych sam jeden zniszczył 6 czteromotorowych bombowców.

Odosobnione brytyjskie samoloty niepokojące zrzuciły ubiegłej nocy bomby na obszarze Mannheimu.

## Zablokowanie wiernych w kościele — a następnie podpalenie kościoła Niestychana z rodnia dokonana przez bolszewików w Rudnicy

BUKARESZA. (DNB). Pewnemu mieszkańcowi położonej za Dniestrem miejscowości Rudnica udało się zbiec po obsadzeniu miejscowości przez bolszewików. W czasie przesłuchania przez niemieckich żołnierzy opowiadał on o zbrodni bolszewików, która miała miejsce w szczególności podstępnych okolicznościach. 30 letni Nikola Władimirow, świadek bolszewickiego okrucieństwa, opowiadał co następuje:

„Gdy bolszewickie oddziały zajęły Rudnicę, zwrócił się ich komendant do ludności w publicznej odezwie, w której ogłosił „sowieckie prawa“ a przede wszystkim „wolność praktyk religijnych“. W następną niedzielę po oddaleniu się oddziałów zebrał się liczny tłum w kościele. Ja spóźniłem się i już chciałem wyjść z domu, gdy spostrzegłem nadbiegającego od strony kościoła przyjaciela. Był bardzo zdenerwowany i duszący

wykrzykiwał: „Kościół płonie“. Wkrótce i ja mogłem już spostrzec gęsty dym, z którego następnie przebiegały się jasne płomienie. Gdy dobiegłem do płonącego kościoła, usłyszałem wydobywający się na zewnątrz straszliwy krzyk. Wokół kościoła zajęła stanowiska oddział żołnierzy NKWD, którzy zabraniali zbliżać się do kościoła. Dla mnie stało się natychmiast rzeczą straszliwie jasną: bolszewicy mordercy zamknęli od zewnątrz drzwi kościoła, a następnie kościół z zamkniętymi w nim ludźmi podpalili. Wskutek tego godni pożałowania wierni z Rudnicy musieli umierać okropną śmiercią, ponieważ uwierzyli bolszewickim przyrzeczeniom. Po rozpaczliwym rzuceniu okiem na płonący kościół pobiegłem spowrotem jak mogłem najprędzej do domu i jeszcze tej samej nocy uciekłem z miasta.

## Granaty na łódź z uchodźcami

### Bolszewicy zatopili na Dniestrze ponad 200 Polaków

LWÓW. (DNB). Komisarze bolszewickiego oddziału artylerii dopuścili się osobliwego aktu okrucieństwa w stosunku do bezbronnych polskich mężczyzn, kobiet i dzieci. Jak donoszą rumuńscy dziennikarze z miejscowości Jassy, w pobliżu Zaleszczyk, miasta leżącego nad Dniestrem na polsko-rumuńskiej granicy, usiłowała duża polska łódź rybacka, w której mieściło się około 200 Polaków, przeważnie kobiet i dzieci, dopłynąć do rumuńskiego brzegu. Bolszewicy spostrzegli uciekającą łódź i natychmiast rozpoczęli ogień. Trzcioną wieloma pociskami artyleryjskimi łódź zatopili. Tylko

trzem Polakom udało się utrzymać tak długo nad wodą, aż zostali uratowani przez rumuńskich żołnierzy.

Wśród ofiar znajduje się 71 letni proboszcz Andrzej Sobczyk, który w tamtejszej okolicy cieszył się wielką sympatią. Już w 1939 r. został on zesłany przez bolszewików na 10 lat przymusowych robót na Syberię z powodu popierania ucieczki ściganych przez bolszewików więźniaków, a następnie został wypuszczony w roku 1943 na wolność po podpisaniu układu w r. 1941 między Stalinem i Sikorskim na interwencję wysokich katolickich czynników.

## Każdy 33-ci okręt nie nadaje się do użytku

GENEWA. „Wybudowane przy tak kolosalnej reklamie z wielkim pośpiechem okręty typu „Liberty“ nie wytrzymały próby“ — stwierdza dziennik „New York Sun“ na podstawie oświadczeń z kół komisji rewizyjnej pod kierownictwem senatora Trummmana. Ogółem ilość zepsutych okrętów jest nadmiernie

wysoka. Na każde osiem okrętów posiada co najmniej jeden mniejszy lub większy defekt, na każde 15 okrętów jeden posiada „średniej wielkości wylom“, oraz na każde 33 okręty jeden posiada „wielki wylom“, czyli innymi słowy: „Każdy 33 okręt nie nadaje się do użytku“.

## Marszałek Pétain przeciw wrogom Europy Podpisane zawieszenie broni obowiązujące Lojalność wobec władz okupacyjnych

PARYŻ. Nieprzyjacielska propaganda, która zmierza przez zamieszki do wojny domowej uwikłać Francję w nowe awantury, zmusiła francuskiego szefa państwa, marszałka Pétain'a do skierowania do Francuzów poważnego ostrzeżenia. Konsekwentnie wspomnieli Pétain o bezmyślności Francuzów algierskich, którzy przez swą chciwość gotowi są oddać Afrykę Północną bolszewizmowi. Począwszy od Algieru usiłuje komunizm przy poparciu Ameryki zawładnąć Francją i przy pomocy agitacji do wojny domowej zepchnąć ją całkowicie w przepaść.

Wobec tego knowania wezwał marszałek Pétain francuskich urzędników, ażeby postępowali wobec niemieckich władz okupacyjnych zawsze poprawnie i lojalnie. Kto chce służyć Francji, tak oświadczył on, ten nie powinien popierać wrogów Europy i burzyć Francję przy pomocy anarchii.

Francja będzie żyć dalej, ale nie przez pograżenie w chaosie, tylko w oparciu się o dyscyplinę i o sumienne wykonywanie obowiązków, odpowiadających jej starej tradycji. Przez to Pétain podkreślił ponownie znaczenie układu zawieszenia broni, którego przestrzeganie obowiązuje każdego Francuza i które wyklucza wszelkie tajne czy jawne konspiracje z wrogami Europy.

Przez tę mowę marszałek Pétain, który w tych dniach po raz pierwszy odwiedził Paryż i po raz pierwszy od roku 1940 wyszedł poza ramy swojej rezerwy, wyraźnie opowiedział się za sprawą Europy. Pétain nie zapomnił w tym poważnym ostrzeżeniu, przeznaczonym dla wszystkich Francuzów w ich ojczyźnie, napiętnować zapowiedziane przez Anglo-Amerykanów „wyzwolenie“ jako „wielkie oszustwo“ — oszustwo, które może jedynie pograżyć Francję w nowe nieszczęścia.

## Włochy mają być obiektem wyzysku żydowsko-plutokratycznego Znamienne oświadczenie pisma Badoglio „Corriere“

MEDIOLAN. (DNB). Oświadczenie organu Badoglio „Corriere“, że Włochy po wojnie nie będą potrzebowały własnego przemysłu, uważa się w tutejszych sferach politycznych jako znamienne cechy anglo-amerykańskich planów wobec Włoch, Anglii i USA zamierzających w wypadku pomyślnego dla nich zakończenia wojny wykluczyć uciążliwą dla nich konkurencję włoskiego przemysłu i naród włoski podporządkować pod całkowitą zależność od amerykańskiego i angielskiego przemysłu. Włochy powinny być terenem rynku zbytu wyłącznie dla wielkich anglo-amerykańskich koncernów przemysłowych. Naród włoski potrafi sam wydać wyrok w sprawie zbrodniczych planów przeciwnika, które

to plany mają na celu całkowite ujarznienie gospodarcze i socjalno-polityczne ludności i oddanie Włoch na łup żydowsko-plutokratycznych interesów.

SZTOKHOLM. (DNB). Pismo „The Nineteenth Century and After“ omawia polityczne zagadnienia, związane z obecną wojną i stwierdza jeszcze raz, że Moskwa wnosi jako część zapłaty swych żądań pretensje do państw wschodnio-europejskich. Co powinna wobec tego uczynić Anglia? — zapytuje pismo i dochodzi do wniosku, że Anglia doszła do kresu swej materialnej i moralnej siły.

## Oni w niczym się nie zmienili

Wśród ludzi inteligentnych istnieje spór, na który niełatwo można dać trafną odpowiedź: chodzi o pytanie, czy polityka i metody bolszewików wobec państw i narodów poza granicami Związku Sowieckiego są z gruntu wyrafinowane czy też niemądre. Przecież wszyscy mieliśmy w ciągu ostatnich 25 lat okazję zapoznania się i obserwowania manewrów w dziedzinie polityki zagranicznej i sztuczek sowieckiej propagandy we wszelkich możliwych odmianach, i byliśmy też niestety świadkami tego, jak zbrodniczej klice w Kremlu stale udawało się podporządkowywać własnym celom ludzi, narody i rządy. Być może, że „najbardziej imponującym“ manewrem sowieckiej polityki zagranicznej są sztuczki maskowania się, przy pomocy których bolszewicy starają się otumaniać ludzi w Stanach Zjednoczonych i Anglii. „Nowa polityka kościelna“ Sowietów i proklamowanie „większej samodzielnosci“ poszczególnych republik sowieckich dodały przecież istotnie dużego bodźca prosowieckiej propagandzie w tych krajach. Wiemy, że w kościołach angielskich potrafiono się modlić na intencję zwycięstwa bolszewickich katów! A czyż nie ma milionów mas robotniczych w całym świecie, które sympatyzują z bolszewizmem, ponieważ sądzą, że robotnik jest panem w Związku Sowieckim?

Czy zatem taktyka bolszewicka jest skuteczna? Można na to odpowiedzieć: skuteczna ona jest jedynie tam, gdzie ludzie z pewnych względów chcą wierzyć w kłamstwa sowieckie, by następnie przed samymi sobą lub przed innymi móc coś skłamać. Nie jest rzeczą wygodną pozostawać w przymierzu z mordercami w rodzaju Stalina i jego kliki. Uda się więc, jakoby dawało się wierze jemu i jego zapewnieniom oraz papierowym deklaracjom najwyższego sowietu. A czy też nie jest przyjemniej nie jednemu robotnikowi, niezadowolonemu ze swego położenia materialnego żyć złudzeniem: złudzeniem o raju sowieckim? Propaganda sowiecka podsyca ową iluzję, a żydostwo we wszystkich krajach świata popiera ze wszystkich sił owo oszustwo. „Ponieważ zaś białe narody świata nie nauczyły się jeszcze występować solidarnie do walki przeciwko największemu niebezpieczeństwu bieżącego stulecia mianowicie przeciwko bolszewizmowi i żydostwu, dlatego polityka sowiecka może osiągać tego rodzaju sukcesy, jak to obecnie możemy obserwować.

Czy zatem Sowiety są wyrafinowane? I tak i nie. W jednym mianowicie punkcie tkwi ich słabość: gdzie jest już raz zdemaskowane, tam im już nikt nie wierzy, a my, którzy widzieliśmy bolszewików jako „dobrych sąsiadów“ i jako „wzbawców“ z pod kapitalistycznego jarzma, wiemy o tym najlepiej. Lecz tym, którzy zbyt prędko zapominają i z innych powodów skłonni są do oddawania się złudzeniom, udzielili bolszewicy w ostatnich czasach nowej i straszliwej lekcji. Wiadomości, jakie otrzymaliśmy, via Lwów, Kraków i Bukareszt od ludzi, któ-

rym udało się uciec z terenów zajętych przez Sowietów, przemawiają tak wyraźnym językiem, że pod ich wpływem rozwiać się muszą wszelkie złudzenia o zmianie polityki sowieckiej. Widocznie bolszewicy uważają na zdobytych terenach polskich i rumuńskich za rzecz zupełnie zbyteczną zachowywanie jakichkolwiek pozorów polityczno-propagandowych lub chociażby przywdziania maski na kilka tygodni lub miesięcy. Nieszczęścia wojny zanadto im samym dokuczają, by się mieli jeszcze zajmować tego rodzaju drobiazgami i małymi sztuczkami. Kto wcześniej żył wśród Niemców, jest uważany — oczywiście z wyjątkiem żydów, przez bolszewików za wroga, z którym wcale nie trzeba się liczyć. Rozstrzeliwania, masowe deportacje i przymusowe rekrutacje do czerwonej armii oto najpiękniejsze formy bolszewickiego panowania. Wszelkie zapasy żywności i wszelka, poza najbardziej niezbędną, odzież ulega oczywiście rekwizycji. Kto coś ukrywa, tego rozstrzelują jako wroga. Lecz są to jeszcze „drobiazgi“. Dowiedzieliśmy się z licznych opowiadań uchodźców o orgiach okrucieństwa dokonywanych przez zbrodniarzy NKWD-dziś.

Szczególną nienawiść żywią bolszewicy do kościoła i ludzi wierzących. Sferalnie charakterystyczny pod tym względem jest wypadek, który tu przytaczamy i który stanowi właściwą ilustrację „nowej polityki kościelnej“ Sowietów. Rozegrał się on w mieście Rudnica, gdzie ogłoszono wiernym prawo swobodnych praktyk religijnych, a następnie zamknięto ich w kościele i spalono. W tym więc wypadku udzielili bolszewicy śmiertelnej i niehumanitarnej nauki tym, którzy na krótki czas skłonni byli wierzyć w zmianę nastawienia Sowietów. Straszliwy krzyk ludzi ginących w płomieniach palącego się kościoła winienby odsonować prawdę o bolszewizmie przed wszystkimi ślepyimi i błądzącymi po manowcach. Prawda ta zaś jest taka, że od krwawych dni rewolucji i wojny domowej z 1918/20 bolszewizm się nie zmienił i że ten sam niehumanitarny duch wyciska dzisiaj tak, jak i zawsze, piętno na jego czynach i zbrodniach. Komu krwawe wypadki na zdobytych przez bolszewików terenach wydają się „zbyt dalekie, zbyt odległe“ od jego własnego małego światka, ten niech przypomni sobie krwawe ślady działania bolszewizmu również tutaj w naszym kraju. Zamach morderczy na metropolicę Sergiusza, który został wczoraj uroczystie pochowany w Rydze, i na którego intencję odbyły się wczoraj także w Wilnie wzruszające uroczystości żałobne, nie wymaga wcale długich komentarzy. Uwypukla on tylko obraz, który oddawna już kreślił nam nasz czytelnikom o bolszewikach i pod którym to obrazem można by umieścić podpis: „W niczym się nie zmienili“.



# Dalsze ofiary bolszewickiego krwawego terronu w Łotwie

**W pobliżu jeziora Jaegel pod Rygą odkryto cztery groby. — Wygrzebano dotychczas zwłoki 23 osób. — Znalezione również zwłoki zaginionego bez wieści łotewskiego generała Goppers'a**

RYGA. (DNB). Podczas gdy z południa wschodniego frontu nadchodzą w nieustannie wzrastającej liczbie doniesienia o wciąż nowych okrucieństwach bolszewików w stosunku do kobiet i dzieci, nadchodzi z Łotwy wiadomość o odkryciu śladów dalszych bolszewickich morderstw, dokonanych na niewinnej ludności Łotwy w roku 1941.

W przebiegu, prowadzonej przez łotewską prokuraturę kra-

jową akcji w celu odszukania dalszych ofiar bolszewickiego krwawego terronu, odnaleziono w pobliżu jeziora Jaegel pod Rygą cztery groby, z których dotychczas wygrzebano zwłoki 23 osób. Ponieważ nieszczęśliwe ofiary żydowsko-bolszewickich morderców z roku 1941 są już całkowicie nierozpoznawalne, identyfikacja związana jest z trudnościami. Pomimo to udało się łotewskiej prokuraturze ustalić nazwiska prawie połowy

zmarłych, ponieważ w kieszeniach zmarłych odnaleziono bolszewickie wyroki sądowe, listy i pokwitowania. Wśród wygrzebanych zwłok znajdują się zwłoki aresztowanego przez bolszewików w dniu 30 września 1940 r. i zaginionego bez śladu łotewskiego generała Goppers'a, cieszącego się wielkim uznaniem w łotewskim społeczeństwie, i znanego jako wodza skautów łotewskich. Zamordowany generał został rozpoznany z całą pewnością przez swego syna drogą lekarskiej ekspertyzy użębienia. Wśród pozostałych męczenników znajdują się niektórzy łotewscy urzędnicy policji, których rozpoznano dzięki ich mundurom. U czterech osób znaleziono na szyi sznur. Śmierć jednak nastąpiła przez błądą w zwyczajach bolszewików strzał w kark. Po szczególne zwłoki osób zamordowanych są fotografowane pod kierownictwem prokuratury, oraz ustala się jako materiał dowodowy próbki materiałów z odzieży oraz zawartość kieszeni. Ofiary bolszewickiego bestialstwa zostały przewiezione na cmentarz w Rydze, gdzie już spoczywają dawniej ekshumowane zwłoki ich towarzyszy nie-

doli. Wkrótce odbędzie się tam uroczysta godzina uczczenia ich pamięci.

Pierwszy generalny dyrektor łotewskiego zarządu krajowego, generał Dankers, był obecnym przy ekshumacji, i udzielił w związku z tym korespondentowi DNB wywiadu. Generał Dankers podkreślił, że wszelkie bolszewickie usiłowania maskujące nie wystarczają, aby uczynić nie widocznym obmierzłe żydowsko-bolszewickie oblicze bolszewizmu. Byłoby po prostu zbrodniczą niedorzecznością wierzyć, że bolszewizm zmienił swoje oblicze; nie myślał on o tym jeszcze poważnie i nigdy tego nie uczyni. Emblemat młot i sierp musiałby być zastąpiony przez drucianą petlę, jako jedyny istotny znak rozpoznawczy bolszewickiej hegemonii gwałtu, którego ofiarą padłyby wszystkie narody, gdyby nie przeciwstawił się bolszewikom wspólny front broni i serc. Wszystkie narody Europy powinny obecnie posiadać jedną najwyższą zasadę, która brzmi: Uaktywnić wszystkich i wszystko w celu zniszczenia tego światowego wroga, jakim jest bolszewizm.

## Niemieckie czołgi miniaturowe w akcji pod Nettuno

BERLIN. (DNB). Jak donosi DNB, na przyczółku pod Nettuno zaatakowały niespodziewanie w dniu 30 kwietnia niemieckie zdoła kierowane czołgi miniaturowe typu „Goliath” silnie rozbudowany nieprzejścielny punkt oporu. Cała akcja trwała zaledwie 10 minut. Obsadzone przez Amerykanów zabudowania wyleciały w powietrze. Niemiecki oddział szturmowy, któ-

ry już w nocy zajął stanowiska na tyłach amerykańskiego punktu oporu, zaryglował od tyłu teren, w celu przeszkolenia ucieczce pozostałych przy życiu żołnierzy. Wskutek tego wzięto jeńców. W ten sposób niemieckie oddziały posługujące się czołgiem typu „Goliath” przeprowadziły dziesiątą skuteczną akcję na froncie Nettuno.

## Sowiety straciły w kwietniu 1319 samolotów

**Straty własne — tylko 105 maszyn**

BERLIN. (DNB). W walkach na froncie wschodnim lotnictwo intensywnie wspierało ciężkie działania na ziemi. Do tego dochodzi obrona przeciw sowieckim samolotom oraz walki powietrzne o oczyszczenie przestrzeni powietrznej dla własnych samolotów bojowych i bombowców. W gwałtownych walkach, które się przy tym nawiązywały, zestrzeliły w ciągu miesiąca kwietnia niemieckie myśliwce 1010 sowieckich samolotów. Artyleria

przeciwlotnicza lotnictwa zestrzeliła 222 samolotów, a poza tym była wielokrotnie ze znakomitym skutkiem wykorzystywana również do walk lądowych. Dalsze 87 sowieckich samolotów zostało zniszczonych na ziemi w atakach z lotu nurkowego przez niemieckie samoloty bojowe. Sowiety więc straciły ogółem w miesiącu kwietniu 1944 — 1319 samolotów. Własne straty wynoszą natomiast tylko 106 maszyn.

## Mahometanie z Bosni obsadzeni na najniebezpieczniejszych stanowiskach

**Wrocie nastawienie bolszewizmu do islamu**

BERLIN. (DNB). W ciągu jednego dnia na pewnym odcinku walk straciły komunistyczne bandy w północno-zachodnich Baikalach 496 zabitych, 51 jeńców, jak również 3 działa, 12 karabinów maszynowych oraz ponad 1000 karabinów. Oprócz tego zbiegło 112 bandytów. Zbiegowie ci są po większej części przymusowo ewakuo-

wanymi mahometanami z północno-zachodniej części Bosni, których dowództwo bandytów postawiło na szczególnie niebezpiecznych stanowiskach w walce przeciw niemiecko-chorwackim legionom, a którzy mieli możność doznać na własnej skórze wrogości nastawienia komunizmu do islamu.

## „Za pracę należy się cześć”

**71 nowych wzorowych przedsiębiorstw wojennych. Konferencja w państwowej izbie pracy**

BERLIN. (DNB). W pewnym przedsiębiorstwie przemysłowym koło Berlina odbyła się jako uroczysty wstęp do 1 Maja, narodowego święta narodu niemieckiego, tegoroczna konferencja państwowej izby pracy. Po raz piąty podczas wojny, którą ukułli żydzi i plutokraci, ponieważ widzieli oni w narodowo-socjalistycznych Niemczech niebezpieczeństwo dla swych metod wyzysku, zebrali się przedstawiciele niemieckiego narodu, ażeby zrobić przegląd osiągniętych zdobyczy na polu wojennym i pracy zgodnie z wykreśloną w ubiegłych latach drogą i ażeby

uczcić tych wszystkich ludzi i te przedsiębiorstwa, które mimo powstałych wskutek wojny trudności wywiązały się ze swej działalności w sposób wzorowy. 71 przedsiębiorstw ogłosiło z okazji 1 Maja jako wzorowe przedsiębiorstwa wojenne. Następnie 14 przedsiębiorstw otrzymało wysokie odznaczenie jako wzorowe przedsiębiorstwa narodowo-socjalistyczne. W uroczystości tej zapanowała szczególna nuta, kiedy dziewięciu ludzi z rzeszy robotniczej otrzymało zaszczytny tytuł „pionierów pracy”.

## Sowiety powtórzyły swój mord w Winnicy

**Żydowski major rozkazał mordować Ukraińców na grobach**

BERLIN. Pewną Ukrainkę, Natalię Batulina, urodzoną w 1898 w Winnicy, znaleziono w rejonie frontu koło Czerniowiec w stanie całkowitego wyczerpania po jej pełnej przygodzie ucieczki. Opowiedziała ona, że miasto Winnica natychmiast po wkroczeniu pierwszych oddziałów bolszewickich zostało otoczone przez formację NKWD. Na czele formacji znajdował się żydowski major NKWD, Jakub Moisiejewicz Rappoport. Rozkazał on mieszkańcom spędzić do parku ludowego, gdzie w swoim czasie znaleziono wiele setek grobów zamordowanych Ukraińców. Rappoport wezwał tłum ludzi, ażeby wyjaśnić, kto powiadomił w swoim czasie władze niemieckie o miejscu grobów zamordowanych. Kiedy nikt się nie zgłosił do tych wyjaśnień, rozkazał major Rappoport, ażeby ludność Winnicy znajdowała się do wieczora na tym placu pod strażą zbrojną. Następnie ukazał się on z listą nazwisk, z której wywoływał ludzi, a następnie na miejscu w bestialski sposób zabijano wezwane ofiary. 50 więc osób, przeważnie kobiety, starcy i dzieci, zostało zgładzonych na grobach poprzednich ofiar. Sowiecki major Rap-

poport kazał zabijać nieszczęśliwych kolbami karabinów, a potem strzelano do nich z pistoletów.

Wśród bezbronnych świadków tej żydowskiej zbrodni wybuchła panika. Straże NKWD zaczęły strzelać z broni maszynowej do tłumu. Pozostało tylko czterysta do pięciuset kobiet, wyrostków i starców. Te ofiary żydowskiego terronu zapędzone zostały do obozów przymusowej pracy w donieckich kopalniach węgla. Tych, którzy w drodze osłabli z wycieńczenia, wykończono strzałami z pistoletów. Robotnica Natalia Batulina na drugą noc załamała się psychicznie. Uciekła ona w cudowny sposób przed czujnością straży żydowsko-bolszewickich morderców. Znalazła ona schronienie w najbliższej wiosce i przedarła się po długich marszach, idąc po bezdrożach, do niemieckich linii. To nowe skrytobójstwo na Ukraińcach w Winnicy jest do tychczas najbardziej odrażającym przykładem żydowsko-bolszewickiego bestialstwa, które wszędzie panuje, gdzie tylko popierani przez Amerykę i Anglię bolszewicy mogą wypaść dla siebie nowe ofiary. Ale Europa wie o tym i to nie od dzisiaj.

# Gwałtowna fala strajków w Anglii

**Szczegółowe sprawozdanie prasy londyńskiej**

GENEWA. (DNB). Prasa londyńska szczegółowo opisuje w obrazach i słowach przebieg strajków w Anglii. Z wiadomości tych wynika, że trudno było sprostać wołaniu, aby w Londynie utrzymać w ruchu ważniejsze linie komunikacji autobusowej oraz zabezpieczenie w Manchesterze objęte strajkiem zakłady gazowe. Współpracownik polityczny dziennika „Daily Telegraph” zaznacza, że gabinet rady wojennej odbył posiedzenie nadzwyczajne i że ministrowi pracy Bevinowi udzielono pełnomocnictw wyjątkowych. Bevin, jak piszą, posiada prawo używania na przyszłość podczas strajków pomocy wojska według swego uznania jak też przyciągania robotników do służby w cywilnej organizacji obronnej.

Według doniesienia „Daily Telegraph” cały Manchester jest pozbawiony gazu. Życie miejskie, obsługa szpitali, hoteli, piekarni oraz zakładów użyteczności publicznej najbardziej uciierały o strajków. Prawie już zupełnie nie można dostać gorącego obiadu. Pewien korespondent dziennika „Daily Mail”, był obecnym na pewnym sejmiku zgromadzeniu strajkujących, na którym panował wielki chaos i silne podniecenie. W niektórych momentach usiłowało przemawiać aż sześciu mówców jednocześnie. Każdy z nich napastował drugiego wreszcie jeden drugiego starał się przekrzyknąć. Skutkiem tego było,

że nie zdecydowano poza dążeniem do dalszego strajkowania. Korespondent ten podaje mały wyjątek z tego burzliwego zgromadzenia. Jeden z mówców wołał: „Gdy opuścimy salę, bardzo możliwym jest, że nas zaarrestują, ale to nie przeszkadza, gdyż wówczas będą strajkowali inni”. Pewien robotnik skarżył się, że podczas swej 30-letniej działalności zawodowej zawsze go źle traktowano. Zarzucano, jakoby, Związki Zawodowe zdradziły robotników. „Manchester Guardian” m. in. podaje, że żołnierze, umieszczeni w zakładach gazowych, zjawili się tam dla przejęcia pracy w uzbrojeniu bojowym. Przypieczętowali oni z sobą karabiny maszynowe i ręczne. Strajkujący są oburzeni przysłaniem wojska i uważają je za łamistraszków.

W końcu „Daily Mail” pisze, że gabinetowi rady wojennej zadał się tym strajkiem nowy cios w chwili, gdy zaledwie pozbył się on trudności i braków, wytworzonych strajkiem górników i terminatorów przemysłowych.

Niektóre dzienniki starają się zbadać przyczyny zaburzeń strajkowych i w bardzo ostrej formie komentują wiadomości. I tak pewien artykuł wstępny „Daily Mail” z dnia 22. IV. mówi: „Rozmiar ruchów robotniczych, przeżywanych obecnie w Anglii, w ostatnich czasach znacznie się zwiększył. Wytworzyła się konieczność zba-

dania właściwej ich przyczyny, aby jeszcze raz stwierdzić, jak dalece błędnymi są pojęcia o sytuacji i jakimi sposobami można jej zaradzić. Tylko co przeżyliśmy wielki strajk górników i pozbawienie kilku przerw w pracy przemysłu metalowego. A teraz znowu strajk zahamowuje publiczny ruch komunikacyjny Londynu, gdy, na pierwsze wrażenie, chodzi o przyczyny drugorzędne. W innym zaś miejscu kraju raptem zaczyna braknąć gazu z powodu przerwy tam pracy. W każdym takim wypadku strajk obejmuje zakłady ważne z punktu interesów wojny, to znaczy takie zakłady, które nie tylko muszą utrzymywać normalny bieg życia codziennego kraju, lecz od pracy których zależy również skuteczny wynik wysiłków wojennych, to znaczy nasze własne istnienie. Z punktu widzenia głębszych czynników wojny totalnej te strajki są czymś okropnym. Innym zaś czynnikiem zakłócającym normalne życie jest to, że wojna teraźniejsza staje się czymś w rodzaju „wojny słowami”.

Zdaniem „Daily Mail”, ludzie w Anglii tak dużo i od tak dawna słyszą o rozpoczęciu akcji inwazyjnej, że już są oni wprost chorzy wskutek nieziszczenia się ich oczekiwań. „Uważają oni teraz za oczywiste, gdy się od nich wymaga dalszego zwiększenia wydajności pracy”. A takimi „ludźmi zmęczonymi wojną” łatwo obracać agita-

torzy, agenci bezdomni i bezwstydni, będący na służbie przeciwnika. Wobec tego bardzo łatwo jest wmówić tym ludziom, że wszystko szybko przeminie, że wielkie zakłady fabryczne osiągną grube zyski w tej wojnie i że przy tym jest i tak obojętne, jaką jest wydajność poszczególnego robotnika.

„Manchester Guardian” stwierdza w pewnym komentarzu, że strajk zakładów gazowych Manchesteru jest aktem czynników nieodpowiedzialnych i cłosem wymierzonym w działalność ogólną przemysłu zbrojeniowego Anglii. „Daily Express” dochodzi do podobnych wniosków, zaznaczając przy tym, że widok tysięcy zmęczonych robotników, stojących godzinami u przystanków tramwajowych bez pewności, czy w ogóle powrócą oni do domu, bynajmniej nie jest budującym.

Londyńskie czasopismo „Sphere” z rezygnacją stwierdza, że Anglia w walce z Niemcami spada na ostatnie miejsce wśród czterech wielkich sprzymierzeńców. Zamiast pracy kronika miesięcy luty, marzec i kwiecień notuje strajki w odczynie i jałowe gawędy w Izbach Ustawodawczych. „Daily Express” podaje, że grupa zorganizowanych anarchistów bez przeszkód uprawia w fabrykach wyrotową agitację. Anarchiści ci mają podobno własną gazetę, podlegającą robotników przeciwko Churchillowi i Bevinowi.

## Nowe ustawy antyżydowskie na Węgrzech

**Węgry uwalniają się od ukrytej władzy żydowskiej**

BERLIN. Zdaje się, że nowy rząd węgierski zamierza rozwinąć silniejszą inicjatywę na polu rozwiązywania licznych zagadnień wewnętrzno-politycznych. We środę zebrali się znowu gabinet na sześćgodzinne posiedzenie celem obradowania nad szeregiem ustaw. Wśród rozmaitych przyjętych rozporządzeń na szczególną uwagę zasługuje zabezpieczenie przedsiębiorstw rolniczych przez przydzielenie im odpowiednich sił roboczych, zniesienie zyskowych licencji żydowskich, uregulowanie przydziału mieszkań i miejsc zamieszkania dla żydów, oraz zakaz posiadania i zakupu broni palnej i materiałów wybuchowych przez żydów.

Widocznie więc rząd węgierski, który wprowadził już w życie kilka ustaw antyżydowskich, uważa obecnie za rzecz konieczną zastosować ostrzejsze środki przeciwko Żydom, środki, które ze względu na spustoszenia, jakie ta rasa właśnie na Węgrzech czyniła w ostatnich latach i dzie sięcioleciach, od dawna już winny były być zastosowane. Tych przeszło 700000 żydów na Węgrzech ma na swym sumieniu szereg grzechów, które mogą być wyrównane tylko przez bez-

względne wytępienie tej rasy. Znałe są antynarodowe machinacje żydów, stanowiące zawsze największe niebezpieczeństwo dla samego kraju. Żydzi opanowali prawie całkowicie prasę. Wcisnęli się oni w życie kulturalne i prawie wszystko dla siebie zagarnęli. Gospodarcze kłopoty Węgier, będące bardzo dużym ciężarem dla kraju, były w niemaleń mierze dziełem żydów. Celem zainkasowania wielkich zysków dopuszczali żydowscy kupcy zbożowy na Węgrzech raczej do zgnicia zboża niż do sprzedania go po znośnych cenach. Posiadłość miejska i majątki ziemskie uzależnione były od żydowsko-kapitalistycznych interesów. Jeśli dzisiaj wojska bolszewickie stoją u granic Węgier, to za to również odpowiedzialne jest żydostwo światowe, posiadające swoją centralę w Moskwie i zmuszające przez żydowskich komisarzy masy Rosjan do stałego krwawienia się w ogniu opierającym wojsk europejskich.

Dlatego też i na Węgrzech rośnie powoli przekonanie, że jedynie radykalne rozwiązanie problemu żydowskiego może sprować do odrodzenia narodu.



# Plądrowanie, pozbawienie praw, deportacje

## Metody sowieckie w okupowanej Rumunii. Osadzenie z powrotem żydów i „akcja oczyszczająca” NKWD.

BUKARESZT. (DNB). Poinformowane sfery rumuńskie postępują teraz na podstawie sprawozdań kilku uchodźców Rumunów dość dokładny obraz postępowania bolszewików w okupowanych przez nich częściach Rumunii. Następnego dnia po zajęciu tych terenów rozlepiono po miastach i wsiach wezwania wzywające do oddawania w centrali kochozów wszelkich zapasów produktów spożywczych, przekraczających ustalone minimalne ilości. Tą drogą wieśniacy dowiedzieli się równocześnie, że znowu wprowadzona zostanie gospodarka kołchoziana. Wezwania groziły karą śmierci wobec tych, którzy ośmieliliby się akrywać zapasy. Nikt z pewnością nie uniknie tego, głosiło wezwanie, że zostanie ze swymi

ukrytymi zapasami zadenuncjowany i rozstrzelany. Następnie zapasy oddano natychmiast do dyspozycji armii sowieckiej lub wywieziono je w głąb Związku Sowieckiego. Dalej w tej odezwie ogłoszono Bukowinę prowincją sowiecką. Liczne wydane w ostatnich latach ustawy rumuńskie zostały natychmiast zawieszone. Jednym z pierwszych zarządzeń było osadzenie z powrotem żydów w przedsiobiorstwach przejętych przez Rumunów. Wszyscy mężczyźni w wieku od 16 do 60 lat zostali natychmiast powołani i wysłani na daleko oddalane odcinki frontu lub zorganizowano ich w drużyny robotnicze i wysłano w głąb Rosji. Sowieckie czynniki wojskowe otrzymały widocznie z łatwo zrozumiałych powodów

polecenie nie używania do walki na froncie rumuńskim mieszkańców terytoriów rumuńskich. W Czerniowcach ogłoszono stan wyjątkowy. Kogo spotka się na ulicy między godziną 19 a 7, tego strzela się. W trzy dni po wkroczeniu Sowietów urządziło NKWD swoje biura we wszystkich miastach i rozpoczęło natychmiast swoją „akcję oczyszczającą”. Tysiące mieszkańców, przede wszystkim takich, którzy spokrewnieni są z oficerami armii rumuńskiej, deportowano. Po tygodniu ukazało się dalsze zarządzenie oddawania odzieży, trzewików i bielizny aż do jednego garnituru zimowego i letniego.

W zajętych już przez bolszewików miastach Mołdawii stosowano odmienne nieco metody,

lecz dążono do tych samych celów. Tutaj zmuszona była ludność wypełniać ankiety, a miało być dla tych, którzy się chcieli opowiedzieć za komunizmem, przygotowane czerwone ankiety dla innych zaś żółte. Kto wypełnił czerwoną ankietę w nadziei ułatwienia sobie przez to życia, wcielony został natychmiast do armii sowieckiej i wysłany również na inne odcinki frontu. Kto wypełnił żółtą ankietę, otrzymał przydział do oddziału roboczego i odtransportowany został w głąb Związku Sowieckiego. Produkty spożywcze i odzież trzeba było również oddać. Kilku uchodźców opowiada o masowych rozstrzeliwaniach na rynkach w Potoszani i w Dorchai.

## Moskiewskie roszczenia do Norwegii

GENEWA. Według sprawozdania londyńskiego korespondenta gazety „Suisse”, Norwegia stanowi najbliższy cel sowieckiej polityki ekspansyjnej, albowiem Moskwa postawiła aliantom zupełnie wyraźne postulaty, które mają zapewnić jej decydujące wpływy w Norwegii. I tak ambasador sowiecki w Londynie zgłosił wobec Stettinusa żądanie, by przy omawianiu wszelkich zagadnień norweskich współpracownicy Związku Sowieckiego oficjalnie zostali uznani. Minimal-

ne żądanie sowieckie domaga się, by przy rozwiązywaniu wszelkich problemów norweskich Moskwa zapewniła co najmniej taki sam wpływ, jaki posiadają Anglo-Amerykanie.

Dla nikogo, kto nauczył się odgadywać zawile linie polityki Kremla, nie będzie niespodzianką ten nowy krok Moskwy. Anglosasi już od dawna uznali również północną Europę za sferę wpływów sowieckich.

## Krótkie wiadomości

SZTOKHOLM. Żydowski „wielki gwiazdor filmowy” Charlie Chaplin, jak donosi United Press w gazecie „Nya Dagligt Allehanda” z Moskwy, przeżywa czas wielkich holdów w prasie i radio Związku Sowieckiego. Ten przeprowadzony drogą urzędową reklamowy huk rozpoczął się we wtorek w obecności żydów sowieckich Majskiego i Litwinowa-Finkelsztejna otwarciem wystawy z działalności Chaplina. Akademię, odczyty oraz wyświetlanie filmów Chaplina odbyły się w licznych kinematografach moskiewskich. Holdy te są zademonstrowaniem wdzięczności dla Chaplina za jego stale okazywaną przyjaźń bolszewizmowi. Chaplin przy tej okazji przesłał telegraf-

icznie swe wyrazy przyjaźni i życzenia zwycięstwa dla bolszewików.

BELGRAD. (DNB). Brytyjskie samoloty zaatakowały i zatopiły nad wybrzeżem południowej części Peloponezu grecki żaglowiec motorowy. Angielskie samoloty zaatakowały następnie na wodzie znajdujących się rozbitków, ostrzelały ich bronią pokładową i obrzuciły ich bombami małego kalibru. Kapitan i wielu greckich marynarzy zostało zabitych.

GENEWA. (DNB). Gazeta „Chicago Tribune” oświadczyła, że Roosevelt i Churchill w praktyce zgodzili się na zaakceptowanie projektowanej przez Sowietów mapy Europy.

## Koncert artystów rosyjskich teatrów

Występ artystów rosyjskich teatrów miał charakter rewiowy, składał się z poszczególnych występów, niezwiązanych ze sobą jakąś myślą przewodnią. Były to obrazy o treści melodramatycznej, komicznej, wreszcie wypełnione wyłącznie muzyką lub tańcem. Całość robiła miłe wrażenie, chociaż muzycznie niekiedy ilustracje jako też numery taneczne mogły być lepiej wyposażone w bardziej wartościową muzykę, niż to miało miejsce. Dużą wadą był brak programów utrudniający orientację w poszczególnych numerach. Najciekawiej wypadły ludowe piosenki rosyjskie w wykonaniu A. Petrowej i B. Botkowskiego, artystów Aleksandrinskiego Teatru w Petersburgu. Miały duży werwy, humoru, temperamentu, podane były ze smakiem i umiarem. Powodzenie miały też ogólnie.

Śpiewaczka p. Waskowa rozporządza rozległym, chociaż trochę ostro brzmiącym głosem. Aria z Butterfly Pucciniego wypadła nieco blade, śpiewaczka wykonała ją jakby trochę zalekniona. Winę ponosi w pewnej mierze także akompaniament, zbyt słabo zaznaczający charakterystyczne zwroty i modulacje.

„Gwoździem” programu był występ basy I. Redikultzewa, który w międzyczasie zginął śmiercią tragiczną.

Redikultzew posiadał głos istotnie piękny w barwie i uwodzący w brzmieniu. Głęboki, donośny o akusamitym tembrze od samego początku pozytywnie ustosunkowuje słuchacza, który z prawdziwą przyjemnością wsłuchuje się w inteligentną i muzyczną interpretację śpiewaka. Pięknie wypadły piosenki Czajkowskiego, ale dopiero w arii Borodina rozwinął artysta swój cały wysoki kunszt śpiewaczy. Pokazał on tu swoje możliwości artystyczne, gdyż aria jest niełatwa i wymaga od śpiewaka należytej ekonomii głosu, umiejętnego rozplanowania i rozłożenia potrzebnych efektów. Przypominał on niekiedy techniką najlepsze wzory, jakie w tym zakresie pozostawili śpiewacy-basy, w Rosji przede wszystkim niezapomniany Szalajpin.

P. Redikultzew rozpoczął koncert od złożenia hołdu pamięci dwu śpiewaków: Benoniego i Smirnowa, zmarłych w bieżącym roku.

Tańce p. Albering nie wychodziły poza poprawność. T.

## Kary za komunikowanie się z bandytami i innymi wrogimi osobami

RYGA. (ON). W dzienniku rozporządzeń Reichskommissar'a dla Kraju Wschodniego Nr. 6 z 25. 4. 1944 ukazało się rozporządzenie w sprawie karalności komunikowania się z bandytami i innymi wrogimi osobnikami, w którym to rozporządzeniu mówi się:

Kto otrzyma wiarygodną wiadomość o miejscu przebywania bandytów, spadochroniarzy, szpiegów, sabotażystów, agentów lub innych na rzecz nieprzyjaciela działających osób, winien o tym natychmiast donieść najbliższemu położonemu posterunkowi wojskowemu albo niemieckim lub krajowym posterunkowi policji. Wykroczenia karane będą śmiercią, w mniej ciężkich wypadkach ciężkim więzieniem. Tak samo karany będzie, kto rozmyślnie jednej z wymienionych osób dostarcza środków żywności, przedmiotów wyposażenia lub wiadomości, kto im udziela mieszkania, ułatwia ucieczkę, chroni przed ujęciem lub w inny sposób okazuje pomoc. Jeśli postępowanie wynikało z opieszałości, karą będzie więzienie.

Kto otrzyma wiarygodną wiadomość o miejscu przebywania zbiegłych jeńców wojennych, winien o tym niezależnie od ciężkości na nim z innych względów obowiązku

zameldowania, niezwłocznie zawiadomić najbliższemu położonemu posterunkowi wojskowemu lub posterunkowi niemieckiej albo krajowej policji. Wykroczenia karane będą ciężkim więzieniem, w mniej ciężkich wypadkach więzieniem.

Kto rozmyślnie dostarcza zbiegłym jeńcom wojennym środków żywności, przedmiotów wyposażenia lub wiadomości, udziela im mieszkania, ułatwia ucieczkę, chroni przed ujęciem, lub w inny sposób udziela im pomocy karany będzie ciężkim więzieniem, w mniej ciężkich wypadkach więzieniem. Jeśli postępowanie wynikało z opieszałości, karą będzie więzienie lub grzywna.

Kto jako pracodawca lub jego pełnomocnik wykracza przeciwko udzielonemu mu przez władzę wojskową poleceniu i wskazówkom w sprawie dozoru nad jeńcami wojennymi i celowo lub z opieszałości nie donosi o ich ucieczce, będzie karany więzieniem lub grzywną w nieograniczonej wysokości. W szczególności ciężkich wypadkach zastosowana będzie kara ciężkiego więzienia.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 1944. Nie obowiązuje ono w Generalnym Okręgu Białorusi.

## Egzamin z ukończenia nauki

Litewska Izba Gospodarcza przeprowadza również w bieżącym roku egzamin z ukończenia nauki dla uczniów w dziedzinie przemysłu, handlu, rzemiosła i innych dziedzin gospodarczych.

Do egzaminu dopuszczani będą wszyscy młodociani, którzy w roku bieżącym lub dawniej ukończyli 3-letnią szkołę handlową lub rzemieślniczą.

Dalej do egzaminu dopuszczane będą też takie osoby, które nie ukończyły 3-letniej szkoły handlowej lub rzemieślniczej, które jednakowoż już przez pięć lat pracują samodzielnie lub niesamodzielnie w zawodzie.

Uczestnicy egzaminów winni do 10 maja b. r. wnieść podanie do Litewskiej Izby Gospodarczej — Wydziału Wykształcenia. Podanie to należy złożyć u dyrektora właściwej terenowo szkoły rzemieślniczej lub handlowej. Do podania należy załączyć:

- 1) krótki, własnoręcznie napisany życiorys,
- 2) zaświadczenie ukończenia 3-letniej szkoły handlowej lub rzemieślniczej,
- 3) zaświadczenie naczelnika urzędu obwodowego lub zeznania dwóch świadków, stwierdzającego, że ubiegający się już przez 5 lat samo-

dzielnie wykonuje pracę zawodową.

Wykonanie pracy czeladniczej odbędzie się w czasie od 15 maja do 15 czerwca. Przewiduje się przeprowadzenie egzaminów pisemnych w czasie od 22 do 27 maja i ustnych w czasie od 12 do 17 czerwca.

Kto chce zdawać egzamin, może zasięgnąć informacji w Izbie Gospodarczej — Wydziale Wykształcenia — lub u dyrektorów szkół handlowych i rzemieślniczych.

## NA SREBRNYM EKRANIE Kino „Casino” — „Sprawa Styx”

„Sprawie Styxa” trudno napisać zrównoważoną recenzję. Słowo o tym filmie będzie równie entuzjastyczne i niefrasobliwe, jak ta kryminalno-komediowa historia, opłatająca filmowych ludzi wolą świętego reżysera. Twórca obrazu — Karl Anton mógłby spocząć na laurach (nomen omen — główną rolę kobiecą kreuje Laura Solari), stworzył bowiem jeden z najlepszych filmów tego rodzaju, skojając

zrównoważony element dobrej, inteligentnej komedii z emocjonującą kabałą sensacyjną.

„Sprawa Styxa” jest kalejdoskopem ludzi, zdarzeń i przedmiotów, nieustannie dynamicznych, sprzągniętych błyskotliwym i atrakcyjnym montażem. Akcja, twarde i fragmenty zmieniają się tu co dwie-trzy minuty, nie tracąc swej spójności. W filmie brak śladów dłużyzny, naciąganych dialogów czy scen.

Motorem zabawnej, ale i tragicznej miejscami awantury, jest młody attache Styx, dworny sługa dyplomacji, likwidujący niecne sprawy przekupnego konsula. Ekwivalentem dzielnych posunięć staje się nie tylko spełniony obowiązek względem ojczyzny, ale i zdobyta miłość, uosobiona przez jasnowłosą córeczkę złego konsula.

Styx — Victor de Kowa, (pamiętny kompozytor z „Wir machen Musik”), nie jest aktorskim amantem, raczej człowiekiem-aktorem. Szczeroci z jaką patrzy w obiektyw aparatu w zbliżeniach, mógłby mu nie jeden aktor pozazdrościć, a trudna to sztuka, bo więcej w niej życia, niż gry. De Kowa robi cały film właściwie sam — dwie piękne a odmienne w urodzie i temperamentach damy: Laura Solari i Margit Symo, są niejako tłem jedynym do wyczynów pogodnego dyplomaty. Reszta typów (Liebelt — Konsul, Paulsen — Inspektor policji, Dohm — totumfacki młodego attache), plastyczne i żywe, choć nie studiowane, po prostu błyskotliwie nakreślone z artystycznym rozmachem.

I jeszcze jedno. Wzrost tego zaiste nietuzinkowego obrazu polega na tym, co nazwałbym — „metaforą filmową”. Reżyser nigdzie prawie nie wypowiedział się bezpośrednio, używał zawsze pewnych skojarzeń, skrótów i przenośni. Przeżycia ludzkie i wycinki rzeczywistości wypowiedziano ełipsą — i tak zakłamanie się psychiczne bohaterki sygnalizuje nam nie szablonowo smutna i zbolala twarz, ale... bezwładna ręka, rozbijająca kieliszek o podłogę, przeobrażenie przechodzi skrótem montażowym z burzy deszczowej w symfonię orkiestry, etc.

En effet — obraz komediowo-sensacyjny, który się długo pamięta. Każdy w nim znajdzie „coś dla siebie”. Świetne kreacje salonów krawieckich, bogata, estetyczna wystawa i pełne smaku wnętrza, sensację i naturalny humor, obok efektownych a żywych tańców Margit Symo.

## ZE SPORTU

Towarzyski mecz piłkarski pomiędzy Svejkką (Kibarty) a LGSF (Wilno) zakończył się po nieciekawej grze wynikiem remisowym 1:1 (0:0). Pierwszą bramkę zdobyli goście ze strzału Maliszki, Wilnianie wyrównali po strzale Urbana.

Gra ataku piłkarzy LGSF-u udowodniła, że nasza ligowa drużyna nie posiada absolutnie strzelców, a zdobyte punkty w drugiej turze Ligi, będzie zależało przede wszystkim od dyspozycji strzelać napastników. Horoskopy więc na bieżący sezon są dość słabe.

## TAURAS KOŃCZY PIERWSZĄ TURĘ BEZ PORĄŻKI.

Powtórzenie meczu Tauras — Szarunas zakończyło się zwycięstwem Kownian, w stosunku 3:1 (2:1). Tauras był drużyną lepszą i wygrał zasłużenie, pomimo tego, że od 40-ej minuty grał w 10-kę, ponieważ sędzia p. Zurkiewicz zbyt pochopnie usunął z boiska Adamawiciusa za przypadkowe kopnięcie w głowę Cenfeldasa.

Bramki zdobyli Jankauskas 2, Ganusauskas 1 (z podania Andruszkiawiciusa) dla gości, oraz Saunoria 1 dla Szarunasa. (K)

## Chcesz mieć światło elektryczne — oszczędzaj je!

## Woda i piasek niezbędne są również na wsi jako środki do gaszenia

(ON). Na często wysuwane pytanie, czy między środkami obrony przeciwpożarowej na wsi i w mieście istnieje jakaś różnica, należy — przynajmniej jeśli chodzi o zapasy wody i piasku — dać absolutnie przeczącą odpowiedź. W budynkach wiejskich winny być zapasy piasku i wody nawet szcze-

gólnie duże, nie tylko w budynkach mieszkalnych i zabudowaniach gospodarczych, lecz także w stajniach, stodołach, szopach, a nawet kupa piasku w rogu dziedzińca. W powalnym wypadku każda łopata piasku może większą przedstawiać wartość, aniżeli kabała wypełniona złotem.

## Błyskawiczne południówki „Małej kawiarni” Występ tenora Sobolewskiego

Program „błyskawicznej południówki” ub. niedzieli wypełnił tenor Jan Sobolewski, nazwisko nowe, publiczności nieznane. Nieprawie estradzie „Małej kawiarni” komplementów o roli społecznej, wypada się cieszyć, że scenka ta staje się „ui generis”, „wylegarnią talentów” i startem do artystycznej kariery młodych sił.

Dzielną tenor, zażenowany, sciśkający palce aż trzeszczało, nie bacząc na kawiarniane warunki (od dymu tytoniowego poczynając na niefrasobliwości słuchaczy kończąc), wystąpił z programem poważnym, jak gdyby szukał puklerza sztuki, a boskiego na śpiew pozwolenia. „Najpiękniejsze moje piosenki” Karłowicza ze słowami Asnyka i dwie włoskie arie: Cur-tisa i fragment „Rigoletta”, szczególnie hałaśliwie przyjęte przez audytorium, były jednocześnie najpiękniejszymi piosenkami poranku. Pamiętając o tym, że Sobolewski jest tenorem początkującym, artystą „in statu nascendi”, warto podkreślić dużą stosunkowo kulturę śpiewacza artysty, a wtórnym waleorem jest świeżość jego głosu.

Dalsze numery, jak „Humoreska” Niewiadomskiego, „Dumka Janka” Żeleńskiego, „Sen” Griega, „Maria” Cur-tisa oraz Balla „Świat jest

mój”, świadczą o dużej rozpiętości repertuaru. Głos artysty w tych utworach zdradza pewne usterki w modulacji i brak pełnego cantu, wskutek czego poszczególne fragmenty pieśni wypadają jak wiersz futurystyczny, o rytmie porwanej, dając efekt jedynie w całości, jakiejś „podskórnej muzyki”. Man-kamenty te tłumaczy młodość śpiewaka i brak dostatecznej szkoły. Niejakiej pikanterii dodaje temu fakt, że śpiewak jest obecnie z zawodu dobrym mechanikiem, przy silnej ambicji zostania dobrym tenorem.

Na chwałę Sobolewskiego zapiszemy jego repertuar. Wydobył on z zapomnienia utwory Karłowicza i Niewiadomskiego, dziwnie omijanych przez naszych artystów i sięgnął nawet po utwór współczesnej Warszawy — „Dumka Janka” Żeleńskiego.

Sprawnie akompaniował drugi młody talent — Dawidowicz — „człeczny pianista” „Małej kawiarni”, najlepiej czując się w kompozycjach włoskich i Karłowicza. Wrażenie recitalu wcale miłe. Młodemu tenorowi życzymy, aby estrada „Małej Kawiarni” stała się pomostem na drugi brzeg — prawdziwej artystycznej kariery.

GUY.



# Z dnia

PIATEK

Pięta.

Wschód słońca 3.38  
Zachód słońca 18.55DZIŚ ZACIEMIAMY OKNA  
OD GODZ. 20.35 DO GODZ. 4.10.

— **WIECZÓR BEETHOVENA.** We wtorek o godz. 17.30 w Wielkiej Sali Koncertowej przy ulicy Ostrobramskiej odbędzie się wieczór fortepianowy, którym powinien zainteresować się każdy przyjaciel muzyki Beethovena. Profesor Drews, znany niemiecki pianista, który obecnie jest kierownikiem klasy gry fortepianowej w państwowej szkole muzycznej w Kolonii, zagra na tym wieczorze utwory Beethovena, Pathétique sonata, op. 13), Appassionata (sonata op. 57), następnie Eroica — wariacje oraz sonatę fortepianową op. 31/3.

— **ŁAZNIE MIEJSKIE.** Podaje się do wiadomości mieszkańców m. Wilna, że w dniach 5-go i 6-go b. m. będzie czynna łaźnia nr. 2 przy ulicy Stefanki 29. Kasa czynna od godziny 9-ej do 17-ej.

— **SZOK NERWOWY.** Pracownik Dyr. Kolejowej Roman Rynczewski, zamieszkały przy ul. Lubardo 1—1 w dniu 3 maja dostał o godzinie 7.30 przy pracy szoku nerwowego i chwyciłszy młotek

rozpoczął bić sobie nim głowę. Wezwano Pogotowie, które znalazło Rynczewskiego z 11-ma ranami tużycowymi głowy. Udzielono mu pierwszej pomocy i skierowano na leczenie domowe. (K)

— **JAK NALEŻY WZYWAĆ POGOTOWIE.** Ponieważ zdarza się ostatnio, że mieszkańcy miasta Wilna, wzywając Pogotowie, złym podawaniem danych wprowadzają w błąd personel i tym samym utrudniają pracę — przypominamy: należy podać dane tej osoby, która wzywa Pogotowie, a dopiero następnie wyszczególnić nazwisko i adres tej osoby, która potrzebuje pomocy. (K)

**KOLEJE, PRZEWOŻĄCE WOJSKA NA FRONT POTRZEBUJĄ PODKŁADÓW. DLATEGO ZWÓZKA DRZEWA JEST WAŻNA ZE STANOWISKA WOJENNEGO.**

## OFIARY

Dla biednych polskich dzieci 20 RM. bezimiennie.

Zamiast kwiatów na grób ś. p. Moniki Zamejciowej dla biednych polskich dzieci 20 RM. B. i P.

Ku uczczeniu pamięci Najdroższej swej Matki ś. p. Ludwiki Gutowskiej w dniu Jej Urodzin składa dla najbiedniejszych polskich dzieci 30 RM. A. Z.

## Od Wydawnictwa.

Celem uniknięcia reklamacji przerwy w otrzymywaniu gazety prosimy naszych prenumeratorów na prowincji o wpłacenie prenumeraty na m-c następny do dnia 25-go każdego miesiąca.

Wpłaty otrzymane po 25 będziemy zaliczać na dalsze okresy.

Jednocześnie prosimy o dokładne i czytelne podawanie adresów.

## TEATR—REWIA

**Nowogródzka 8**  
w lokalu kina „Muza“

Godzinne wyjątkowe widowisko

pod tytułami

„Wiosenne Madrygaly“

przy udziale całego zespołu teatru

„ALL-BABA“

z Stanisławą Piasecką i Hanką

Bielicką na czele.

Dużo tańców, śpiewu i humoru!

**WIELKIE POWODZENIE!**

Uwaga: Początek przedstawień:

w dni powszednie: o godz. 17-ej,

w sobotę: o g. 15 i 17, w niedzielę:

o g. 13.30, 15 i 17-ej.

Przedprzedaż biletów:

Wileńska 16 i Wielka 32.

## UWAGI

**Teatr „ALL-BABA“**

Początek przedstawień: w dni powszednie: o godz. 17-ej, w sobotę:

o g. 15 i 17; w niedzielę: o g. 13.30,

15 i 17-ej.

Dyrekcja teatru prosi Sz. Gości

o łaskawe zachowanie ogłoszenia

dla pamięci.

## Firma

**B. Mikutonis**

Gedimino (d. Mickiewicza) 42

Vilniaus (d. Wileńska) 22 (naprzeciw

Apteki Miejskiej).

uprzejmie komunikuje, iż otrzymał

nowy transport płyt

patefonowych, które są

sprzedawane po cenach

zniżonych.

Tamże haczyki i żyłki.

Potrzebna młodzież do pracy akor-

dowej. Rudnicka 2. Wytwórnia

klumpi.

Potrzebni są dwaj chłopcy do

lekkiej pracy od lat

13 do 14. Warunki pracy bardzo

dobrze, może być z całodziennym

utrzymaniem. Zgłoszenia do Admini-

stracji „Gońca“ pod „Uczniuchłopcy“

# LOTERIA

**Bilety Loterii Klasowej**

są już do nabycia

w najszybszej

kolekturze

„LAIME“

Vilniaus (Wileńska) 8

Tel. 18—06.

Sp. Akc.

„STATYBA“

Oddz. Wileński

Wilno, Vilniaus (Wileńska) 26

poszukuje różnych specjalności

robotników i robotnic.

Warunki pracy dobre.

Zwracać się codziennie od godz.

8—16 do Kierownika Siły Ro-

boboczej, wejście z podwórka.

**Kupię**

**mikroskop**

w dobrym stanie oraz inne

przybory laboratoryjne.

Zgłoszenia Odmianu (Garbarska)

3—17, Laboratorium od godz. 5—7

dla Koseckiego.

„MAISTAS“

w Wilnie

przyjmie natychmiast

fachowego szewca

do reperacji obuwi roboczego.

O warunkach pracy i płacy in-

formuje biuro Wilno, Trocka 19

pokój Nr. 3.

ŚWIERZB (krosta, wszawica,

wszelkie inne schorzenia skórne,

wyleczyć możesz. Maści i płyny

polecia felczer Horsk. Isganytoje

(d. Miłosińska) 6 m. 8 obok szpitala

Sawicz.

REKAWICZKI dla

żony, damskiej, białej

przebrudzonej skór-

ki, prawej, zgubionej 3 maja rano

na rogu Mickiewicza i

Kestutis (Zwierzyńce) 6

(Zwierzyńce) 6

SGAFĘ orzechową

Jednodzielną, tremo

1,5x0,80 w mahoniowych ramach

plecyk żelazny i skórzany

zamiennie na opał. Dowiedzieć się:

Benediktini 2—1.

(4641)

KLATKI królicze

zamiennie na narzędzia

rolnicze (d. Senatora)

szkła 9—1.

4528

KOSTIUM męskie

szary, rozmiar duży

zamiennie na damski

Totoriu 9—2.

4524

MASZYNE męskie

królicze, 16-ke, nadająca się

dla szteperów zamiennie

na dobry kostium

lub opał. Bugos

(Koszykowa) 58—1.

4540

CHARNĄ żółtą i

ciemną zamiennie

na opał. Sv. Myko-

ła (Sw. Michalska)

6—7.

4563

PANTOFLE bra-

zowe, nowe Nr. 35

zamiennie na opał.

„Gońca“ pod

„Pantofle“.

SPACERÓWKĘ

Konkon“ w ob-

rotym stanie zame-

niać na opał. Auk

stojki (Ciasna) 20—1

4602

WOZEK głęboki

zamiennie na opał.

Traidenio (d. I-

tewska) 25—1 4632

ZIOŁOLECZNIK

WO chorób prze-

wodu pokarmowe-

go p. p. p. d. 7

p. p. Gedimino (d.

Mickiewicza) 39—4.

4603

ZGUBIONY Laik.

Asm. lud. wyd. przez

V. M. S-be 14. 7.

1943 na nazw. Le-

wandowski Stanis-

ław, unieważnia się.

4658

ZGUBIONY Perso-

nalauwels nr. 20216

59066 wyd. na naz.

Michalak Bolesław

unieważnia się.

4667

ZAMIEŃ na o-

pał: rower firmy

Kamlińskiego w do-

brym stanie, szafę

1 dywan długości

2 mtr. szer. 1 i pół

m. Wileńska 39 m.

10-e od godz. 7 r.

do 18 wiecz. 4665

ZAMIEŃ puderni-

czki srebrną i pod-

szewkę jedwabną

granatową, biały

obrus, na dobre

spodnie męskie

można być nowo,

długości 105 cm

i na ładne pończ-

ochy gazowe. Sko-

pówka 6—11.

4696

ZAMIEŃ na o-

pał: 15 zł. złotego

rower męski uży-

wany, spodnie kre-

mowe i kupon kre-

mowy na sukienkę.

Lwovo (Lwowskie)

57—3. 4619

IGŁY do wypala-

nia po drzewie kup-

ię. Oferty do Ad.

Gońca pod „Igliv“.

4650

JAJA zarodkowe, ra-

sowe karmazynowe

do nabycia Mindau-

go (Słowackiego)

21a—2. 4364

KUPIE aparat fo-

tograficzny firmy

„Exakta“ albo

„Kontax“ Zgła-

sząć się Siemasko

Gedimino 5. 4491

KUPIE elegancki

pięd, wzgl. koc.

Jasna 23—1. 4647

KUPIE wózek gło-

boki w dobrym sta-

nie. Labdary (d.

Dobroczyńska) 2—2.

4640

KUPIE w dobrym

stanie Encyklope-

dję 3 tom. Świat i

Zycie oraz broszu-

rowane Cuda Pol-

ski. Zgłoszenia do

Adm. Gońca pod

Świat i Zycie“.

4642

KUPIE torebkę

skórzaną granato-

wą albo czarną.

Labdary (Dobro-

czyńska) 6—7. 4681

KUPUJEMY butel-

ki syntakowe z

maszynkami. Sklep

Trocka 8—6. 4648

NATYCHMIAST

kupię psa szczeni-

ka do 2-ich miesię-

czy rasy „Spaniel“

albo „Seter“, do-

brze zapisać. Infor-

macje Wilno, Mała

Stefanowska 19—5.

4622

ROWER męski w

pierwszorzędym

stanie balonowej

ty, długiej i wyso-

kiej ramie kupię.